

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY

Poznań, dnia 20 grudnia 2021 r.

RPZ.440.1.2020.AM

DECYZJA NR RPZ - 7/2021

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1213) - po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania wobec SCA PR POLSKA sp. z o.o. z siedzibą w Swadzimiu w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową,

- Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

po uprawdopodobnieniu stosowania przez SCA PR POLSKA sp. z o.o. z siedzibą w Swadzimiu praktyki nieuczciwie wykorzystującej przewagę kontraktową, o której mowa w art. 6 w zw. z art. 7 ust. 2 i ust. 3 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi, polegającej na nieuzasadnionym wydłużaniu terminów płatności za dostarczone produkty rolne i spożywcze wobec dostawców produktów rolnych i spożywczych, po zobowiązaniu się przez SCA PR POLSKA sp. z o.o. z siedzibą w Swadzimiu do podjęcia działań zmierzających do zaniechania oraz usunięcia skutków opisanego naruszenia **nakłada na ww. Spółkę obowiązek wykonania zobowiązania:**

1. do dokonywania płatności części bezspornej faktur, w których stwierdzone zostały niezgodności oraz do zaproponowania dostawcom, w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, zmian w umowach, które będą miały na celu uregulowanie kwestii płatności kwot bezspornych poprzez eliminację uzależnienia zapłaty od prawidłowości wystawienia faktury VAT,
2. do zapłaty, w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, należności opóźnionych (w tym kwot bezspornych, dotyczących dostaw, co do których wystąpiły niezgodności) wraz ze stosownymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych, liczonymi od pierwszego dnia opóźnienia do dnia zapłaty należności głównej, powstałych w okresie od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia uprawomocnienia się decyzji, dostawcom wskazanym w piśmie SCA PR Polska sp. z o.o. z dnia 18 listopada 2021 r.

II. Na podstawie art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1213) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakłada na SCA PR POLSKA sp. z o.o. z siedzibą w Swadzimiu obowiązek złożenia informacji o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania, tj.:

1) w zakresie zobowiązania określonego w punkcie I.1 sentencji niniejszej decyzji poprzez przekazanie Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zestawienia obejmującego informacje w przedmiocie zaproponowanych dostawcom produktów rolno-

spożywczych zmian we wzorcach umownych w zakresie uregulowania kwestii płatności kwot bezspornych poprzez eliminację uzależnienia zapłaty od przestanki prawidłowości wystawienia faktury VAT, obejmującego: NIP dostawcy (kontrahenta), nazwę dostawcy, Umowa / Porozumienie / Warunki współpracy zawarte z dostawcą wraz z datą zawarcia, postanowienie w umowie dotyczące terminów płatności, postanowienie aneksu zmieniające warunki umowy dotyczące terminów płatności, data zaoferowania zawarcia aneksu dostawcy, datę zawarcia aneksu, informacje dodatkowe - w przypadku braku zawarcia aneksu (przyczyny braku zawarcia aneksu),

2) w zakresie zobowiązania określonego w punkcie 1. 2 sentencji decyzji poprzez przekazanie Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zestawień obejmujących:

a. informacje w przedmiocie płatności należności opóźnionych (w tym kwot bezspornych, dotyczących dostaw, co do których wystąpiły niezgodności) wraz ze stosownymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od pierwszego dnia opóźnienia do dnia zapłaty należności głównej - powstałych w okresie od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia uprawomocnienia się decyzji, zawierających co najmniej: określenie dostawcy, datę dostawy, numer i datę wpływu dokumentu księgowego, kwotę należności i terminu zapłaty, wartość odsetek za opóźnienie, datę zapłaty należności oraz datę zapłaty odsetek, a nadto określenie, czy dokument księgowy był sporny,

b. zaktualizowaną listę dostawców wraz z wysokością odsetek uiszczonych tym dostawcom za opóźnienie powstałe w okresie od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia uprawomocnienia się decyzji

– w terminie 8 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

UZASADNIENIE

- (1) W dniu 30 czerwca 2020 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes Urzędu) wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające, mające na celu wstępne ustalenie, czy w następstwie zachowań SCA PR Polska sp. z o.o. z siedzibą w Swadzimu (dalej: SCA PR, Przedsiębiorca, Spółka) oraz podmiotów powiązanych z ww. Spółką wobec dostawców produktów rolnych i spożywczych może dochodzić do stosowania praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową, w szczególności poprzez nieuzasadnione wydłużanie terminów płatności za te produkty.
- (2) W toku ww. postępowania wyjaśniającego, prowadzonego pod sygnaturą RPZ.4080.3.2020 pozyskano informacje na temat opóźnień w płatnościach należności na rzecz dostawców produktów rolnych i spożywczych przez SCA PR, zasad regulowania płatności w przypadku, gdy wystąpiły niezgodności w dokumentach księgowych, a także zbadano w wybranych przypadkach przebieg i czas trwania procesu wyjaśniania rozbieżności z dostawcami.
- (3) W oparciu o ocenę prawną stanu faktycznego ustalonego w postępowaniu wyjaśniającym w dniu 9 listopada 2020 r. Prezes Urzędu wszczął wobec SCA PR postępowanie w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową polegających na nieuzasadnionym wydłużaniu terminów płatności za dostarczone produkty rolne i spożywcze, co może stanowić nieuczciwie wykorzystywanie przewagi kontraktowej, o którym mowa w art. 6 w zw. art. 7 ust. 2 i ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu

nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (dalej: u.p.n.w.p.k.).

- (4) Postanowieniem z dnia 9 listopada 2020 r. Prezes Urzędu włączył do akt postępowania materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego pod sygnaturą RPZ.4080.3.2020 oraz część materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego pod sygnaturą RPZ.4080.1.2020.
- (5) Ustosunkowując się do wszczęcia postępowania Spółka wskazała, że nigdy nie było i nie jest jej celem pokrzywdzenie w jakikolwiek sposób swoich dostawców. Podkreśliła, że nieopłacone przez Spółkę faktury w badanych szczegółowo przypadkach w toku postępowania wyjaśniającego, dotyczą transakcji, w których miały miejsce niezgodności cenowe, ilościowe albo ilościowo-cenowe. Ponadto, w ocenie Spółki, blisko połowa podmiotów, których dotyczyły opóźnienia w płatnościach, była podmiotami cechującymi się obrotem w wysokości ponad 100 mln zł rocznie, a część z tych podmiotów stanowią przedsiębiorstwa, co do których, ze względu na ich potencjał ekonomiczny, przewaga kontraktowa nie występowała, zgodnie z przepisami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/633 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych (Dz. Urz. UE. L z 2019 r. Nr 111).
- (6) W ocenie Spółki, nie miała miejsca sytuacja, która cechowałaby się dyskryminowaniem przez Spółkę podmiotów o małym potencjale ekonomicznym. Okoliczność powstawania niezgodności cenowych, ilościowych oraz ilościowo-cenowych dotyczy transakcji z różnymi podmiotami i jest niezależna od tego potencjału - najczęściej wynika bowiem z ludzkiego błędu. Nieopłacanie zaś faktur dotyczących transakcji nieobarczonych niezgodnościami było incydentalne i marginalne i wynikało z niedopatrzenia. Spółka wskazała ponadto, że nie bez znaczenia dla oceny jej działań pozostaje również okoliczność, iż czasowo - zmienna kondycja finansowa uniemożliwiła regulowanie bieżących zobowiązań. Część opóźnień w płatnościach wynikała więc z braku środków na rachunkach bankowych Spółki, a nie ze złej woli czy chęci wykorzystania przewagi kontraktowej.
- (7) W odniesieniu do długości postępowań wyjaśniających niezgodności Spółka wskazała, że istotnie trwały one niejednokrotnie po kilka miesięcy. Powyższe spowodowane było wieloosobową oraz wielodziałową strukturą organizacyjną przedsiębiorstwa Spółki oraz mnogością obsługiwanych przez nią transakcji, a także niedostatecznie sprawną komunikacją pomiędzy samymi stronami umowy. Jako przykład Spółka wskazała to, że dostawcy, pomimo wielokrotnych monitów, nie wysyłali prawidłowych korekt dokumentów księgowych.
- (8) Spółka zwróciła także uwagę, że na ww. przyczyny długotrwałości procesu wyjaśniania niezgodności nakładała się także wzajemna niekompatybilność wykorzystywanych systemów IT, a służących do ewidencjonowania wpływających faktur oraz obsługi płatności, a także dążenie przez Spółkę do minimalizowania ilości podejmowanych czynności księgowo-rachunkowych. System nie pozwalał na automatyczne rozdzielanie dokumentów księgowych, które wykazywały transakcje, częściowo kwestionowane przez Spółkę.
- (9) Spółka zaprezentowała jednocześnie stanowisko, iż obowiązkiem dostawcy jest nie tylko dostawa zamówionego towaru, ale także wystawianie stosownych dokumentów księgowych, które taką dostawę ewidencjonują, a na podstawie których obie strony umowy dokonują rozliczeń z urzędami skarbowymi. Spółka podkreśliła, że każdy błąd w takim dokumencie popełniony przez dostawcę powoduje po stronie Spółki konsekwencje w postaci braku

możliwości prawidłowego jego zewidencjowania, a tym samym rozliczenia i generuje potrzebę podejmowania dodatkowych działań. Działania te, ze względu na skalę działalności Spółki oraz liczbę dostawców, którzy w sposób nieprawidłowy sporządzają dokumenty księgowo, zajmują czas. W ocenie Spółki, trudno także oczekiwać, żeby zajmowała się nieustannym monitem swoich kontrahentów w zakresie wypełniania przez nich ich obowiązków w postaci wystawiania korygujących dokumentów księgowych - a bez wystawienia takich dokumentów nie jest możliwe zakończenie procedury stwierdzenia niezgodności i wypłacenia ewentualnych zaległości, które byłyby sporne. Spółka wskazała, że możliwe jednak jest podjęcie takich działań, które usprawnią komunikację z dostawcami tak, by postępowania w przypadku wystąpienia niezgodności niepotrzebnie się nie wydłużały z powodu czynników występujących po stronie Spółki.

- (10) Na wezwanie Prezesa Urzędu SCA PR przedłożyła szereg danych i informacji na temat realizacji płatności za dostawy produktów rolnych i spożywczych, w szczególności wykazy wszystkich dokumentów księgowych dokumentujących te dostawy oraz płatności za rok 2019 i 2020.
- (11) W toku postępowania odbyły się trzy spotkania z przedstawicielami SCA PR, podczas których przedstawiciele Spółki opisali podjęte działania mające na celu zaniechanie zarzuconej praktyki i dodatkowo wskazywali, że zostały zapoczątkowane zmiany, które polegają na zmianie zapisów w treści umów łączących Spółkę i dostawców, poprzez wprowadzenie aneksów regulujących kwestię terminów zapłaty, który to termin płatności został oznaczony zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/633 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz zmianie treści obowiązujących z dostawcami umów w powyższym zakresie (wielominowanie często występującego do tej pory w umowach z dostawcami komponentu „prawidłowości” co do wystawianych faktur VAT) co podyktowane było chęcią uregulowania kwestii płatności kwot bezspornych (do momentu aneksowania regulowanie kwot bezspornych nie miało oparcia w umowie, która wymagała do dokonania płatności „prawidłowego” wystawienia faktury VAT - przy zaistnieniu sporu zaś faktura VAT nigdy nie jest wystawiona w sposób prawidłowy). Jednocześnie przedstawiciele Spółki przedstawiali wstępne propozycje zobowiązań do zaniechania zarzuczanych praktyk i usunięcia ich skutków.
- (12) Pismem z dnia 4 października 2021 r., SCA PR zwróciło się z wnioskiem o rozstrzygnięcie sprawy w trybie art. 27 ust. 1 u.p.n.w.p.k., jednocześnie przedstawiło w nim swoje stanowisko w sprawie. Następnie ww. wniosek został skorygowany pismem z dnia 18 listopada 2021 r.
- (13) W swoim wniosku Spółka zobowiązała się do:
1. do dokonywania płatności części bezspornej faktur, w których stwierdzone zostały niezgodności oraz do zaproponowania dostawcom, w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, zmian w umowach, które będą miały na celu uregulowanie kwestii płatności kwot bezspornych poprzez eliminację uzależnienia zapłaty od prawidłowości wystawienia faktury VAT,
  2. w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, do zapłaty należności opóźnionych (w tym kwot bezspornych, dotyczących dostaw, co do których

wystąpiły niezgodności) wraz ze stosownymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od pierwszego dnia opóźnienia do dnia zapłaty należności głównej - powstałych w okresie od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia uprawomocnienia się decyzji, wskazanym poniżej dostawcom [usunięto - tajemnica przedsiębiorstwa].

LP.	NIP DOSTAWCY (KONTRAHENTA)	NAZWA DOSTAWCY	ADRES
1.	[...]		
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			
34.			
35.			
36.			
37.			
38.			
39.			

40.			
41.			
42.			
43.			
44.			
45.			
46.			
47.			
48.			
49.			
50.			
51.			
52.			
53.			
54.			
55.			
56.			
57.			
58.			
59.			
60.			
61.			
62.			
63.			
64.			
65.			
66.			
67.			
68.			
69.			
70.			
71.			
72.			
73.			
74.			
75.			
76.			
77.			
78.			
79.			
80.			
81.			
82.			
83.			
84.			

85.			
86.			
87.			
88.			
89.			
90.			
91.			
92.			
93.			
94.			
95.			
96.			
97.			
98.			
99.			
100.			
101.			
102.			
103.			
104.			
105.			
106.			
107.			
108.			
109.			
110.			
111.			
112.			
113.			
114.			
115.			
116.			
117.			
118.			
119.			
120.			
121.			
122.			
123.			
124.			
125.			
126.			
127.			
128.			
129.			

130.			
131.			
132.			
133.			
134.			
135.			
136.			
137.			
138.			
139.			
140.			
141.			
142.			
143.			
144.			
145.			
146.			
147.			
148.			
149.			
150.			
151.			
152.			
153.			
154.			
155.			
156.			
157.			
158.			
159.			
160.			
161.			
162.			
163.			
164.			
165.			
166.			
167.			
168.			
169.			
170.			
171.			
172.			
173.			
174.			

175.		
176.		
177.		
178.		
179.		
180.		
181.		
182.		
183.		
184.		
185.		
186.		
187.		
188.		
189.		
190.		
191.		
192.		
193.		
194.		
195.		
196.		
197.		
198.		
199.		
200.		
201.		
202.		
203.		
204.		
205.		
206.		
207.		
208.		
209.		
210.		
211.		
212.		
213.		
214.		
215.		
216.		
217.		
218.		
219.		

220.			
221.			
222.			
223.			
224.			
225.			
226.			
227.			
228.			
229.			
230.			
231.			
232.			
233.			
234.			
235.			
236.			
237.			
238.			
239.			
240.			
241.			
242.			
243.			
244.			
245.			
246.			
247.			
248.			
249.			
250.			
251.			
252.			
253.			
254.			
255.			
256.			
257.			
258.			
259.			
260.			
261.			
262.			
263.			
264.			

265.		
266.		
267.		
268.		
269.		
270.		
271.		
272.		
273.		
274.		
275.		
276.		
277.		
278.		
279.		
280.		
281.		
282.		
283.		
284.		
285.		
286.		
287.		
288.		
289.		
290.		
291.		
292.		
293.		
294.		
295.		
296.		
297.		
298.		
299.		
300.		
301.		
302.		
303.		
304.		
305.		
306.		
307.		
308.		
309.		

310.		
311.		
312.		
313.		
314.		
315.		
316.		
317.		
318.		
319.		
320.		
321.		
322.		
323.		
324.		
325.		
326.		
327.		
328.		
329.		
330.		
331.		
332.		
333.		
334.		
335.		
336.		
337.		
338.		
339.		
340.		
341.		
342.		
343.		
344.		
345.		
346.		
347.		
348.		
349.		
350.		
351.		
352.		
353.		
354.		

355.			
356.			
357.			
358.			
359.			
360.			
361.			
362.			
363.			
364.			
365.			
366.			
367.			
368.			
369.			
370.			
371.			
372.			
373.			
374.			
375.			
376.			
377.			
378.			
379.			
380.			
381.			
382.			
383.			
384.			
385.			
386.			
387.			
388.			
389.			
390.			
391.			
392.			
393.			
394.			
395.			
396.			
397.			
398.			
399.			

400.			
401.			
402.			
403.			
404.			
405.			
406.			
407.			
408.			
409.			
410.			
411.			
412.			
413.			
414.			
415.			
416.			
417.			
418.			
419.			
420.			
421.			
422.			
423.			
424.			
425.			
426.			
427.			
428.			
429.			
430.			
431.			
432.			
433.			
434.			
435.			
436.			
437.			
438.			
439.			
440.			
441.			
442.			
443.			
444.			

445.		
446.		
447.		
448.		
449.		
450.		
451.		
452.		
453.		
454.		
455.		
456.		
457.		
458.		
459.		
460.		
461.		
462.		
463.		
464.		
465.		
466.		
467.		
468.		
469.		
470.		
471.		
472.		
473.		
474.		
475.		
476.		
477.		
478.		
479.		
480.		
481.		
482.		
483.		
484.		
485.		
486.		
487.		
488.		
489.		

490.		
491.		
492.		
493.		
494.		
495.		
496.		
497.		
498.		
499.		
500.		
501.		
502.		
503.		
504.		
505.		
506.		
507.		
508.		
509.		
510.		
511.		
512.		
513.		
514.		
515.		
516.		
517.		
518.		
519.		
520.		
521.		
522.		
523.		
524.		
525.		
526.		
527.		
528.		
529.		
530.		
531.		
532.		
533.		
534.		

535.			
536.			
537.			
538.			
539.			
540.			
541.			
542.			
543.			
544.			
545.			
546.			
547.			
548.			
549.			
550.			
551.			
552.			
553.			
554.			
555.			
556.			
557.			
558.			
559.			
560.			
561.			
562.			
563.			
564.			
565.			
566.			
567.			
568.			
569.			
570.			
571.			
572.			
573.			
574.			
575.			
576.			
577.			
578.			
579.			

580.			
581.			
582.			
583.			
584.			
585.			
586.			
587.			
588.			
589.			
590.			
591.			
592.			
593.			
594.			
595.			
596.			
597.			
598.			
599.			
600.			
601.			
602.			
603.			
604.			
605.			
606.			
607.			
608.			
609.			
610.			
611.			
612.			
613.			
614.			
615.			
616.			
617.			
618.			
619.			
620.			
621.			
622.			
623.			
624.			

625.		
626.		
627.		
628.		
629.		
630.		
631.		
632.		
633.		
634.		
635.		
636.		
637.		
638.		
639.		
640.		
641.		
642.		
643.		
644.		
645.		
646.		
647.		
648.		
649.		
650.		
651.		
652.		
653.		
654.		
655.		
656.		
657.		
658.		
659.		
660.		
661.		
662.		
663.		
664.		
665.		
666.		
667.		
668.		
669.		

670.		
671.		
672.		
673.		
674.		
675.		
676.		
677.		
678.		
679.		
680.		
681.		
682.		
683.		
684.		
685.		
686.		
687.		
688.		
689.		
690.		
691.		
692.		
693.		
694.		
695.		
696.		
697.		
698.		
699.		
700.		
701.		
702.		
703.		
704.		
705.		
706.		
707.		
708.		
709.		
710.		
711.		
712.		
713.		
714.		

715.		
716.		
717.		
718.		
719.		
720.		
721.		
722.		
723.		
724.		
725.		
726.		
727.		
728.		
729.		
730.		
731.		
732.		
733.		

- (14) Dnia 24 listopada 2021 r. Prezes Urzędu wydał postanowienie w przedmiocie ograniczenia SCA PR prawa wglądu do materiału dowodowego w postaci pism przesłanych przez Ministerstwo Finansów, zawierających dane o obrotach dostawców, ze względu na objęcie ich tajemnicą skarbową.
- (15) Pismem z dnia 2 grudnia 2021 r., Prezes Urzędu zawiadomił stronę o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz o możliwości przeglądania akt i wypowiedzenia się odnośnie do zgromadzonych w sprawie dowodów.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

SCA PR POLSKA sp. z o.o. - strona postępowania

- (16) SCA PR jest przedsiębiorcą wpisanym do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000044594. Jedynym wspólnikiem SCA PR jest ITM POLSKA sp. z o.o. Przedmiotem przeważającej działalności spółki, zgodnie z wpisem w KRS, jest sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana żywności, napojów i wyrobów tytoniowych.

Dowód: Wydruk z KRS z dnia 14 grudnia 2021 r. (k. 717-720)

- (17) ITM POLSKA sp. z o.o. z siedzibą w Swadzimiu działa na terenie Polski i reprezentuje interesy Grupy Muszkietierów. Grupa Muszkietierów jest identyfikowana na rynku polskim jako grupa Intermarche i Bricomarche, która działa na zasadzie zrzeszenia niezależnych przedsiębiorców prowadzących działalność handlową w postaci wielkopowierzchniowych sklepów pod jednym ze znaków towarowych: Intermarche (supermarket z przewagą artykułów spożywczych) lub Bricomarche (supermarket z przewagą artykułów przemysłowych). SCA PR, w Grupie Muszkietierów, pełni rolę centrali zakupowej dla sklepów

INTERMARCHE. Działając w charakterze centrali zakupowej dla sklepów INTERMARCHE, SCA PR odpowiada centralnie za negocjacje oraz zakupy produktów rolnych i spożywczych, które następnie są sprzedawane w sieci sklepów. Zgodnie z przekazaną informacją przez ITM POLSKA sp. z o.o., SCA PR jest jedną ze spółek córek tworzącą razem z innymi spółkami zależnymi od ITM POLSKA sp. z o.o. Grupę Muszkieterów.

Dowód: Pismo SCA PR z dnia 8 maja 2020 r. (k. 11-13).

(18) Wobec powyższego, Spółka spełnia przesłanki definicji nabywcy określone w art. 5 pkt 2 u.p.n.w.p.k., tj. przedsiębiorcy, który bezpośrednio lub pośrednio nabywa od dostawcy produkty rolne lub spożywcze w celu ich sprzedaży, odsprzedaży lub przetworzenia.

(19) Spółka osiągnęła w 2020 r. obrót w wysokości [usunięto] zł, w 2019 r. [usunięto] zł.

Dowód: Rachunek zysków i strat za 2020 r. (k.227), Rachunek zysków i strat za 2019 r. (k.139-143).

Dostawcy produktów rolno-spożywczych

(20) Zgodnie z informacją przedłożoną przez Spółkę, przedsiębiorca ten współpracował w 2019-2020 z około [usunięto] dostawcami produktów rolno-spożywczych. Spółka w ramach prowadzonej działalności utrzymuje kontakty handlowe z szerokim gronem dostawców produktów rolnych i spożywczych. Są to podmioty o zróżnicowanym charakterze działalności oraz potencjale ekonomicznym, bezspornie jednak ww. dostawcy spełniają przesłanki definicji dostawcy określonej w art. 5 pkt. 1 u.p.n.w.p.k., tj. przedsiębiorcy, który wytwarza lub przetwarza produkty rolne lub spożywcze lub odpłatnie zbywa je nabywcy.

(21) SCA PR współpracuje ze swoimi kontrahentami w oparciu o ustandaryzowane wzorce umów. Główną umową jest umowa o współpracy, której towarzyszą umowy i załączniki w zakresie warunków logistycznych oraz usług towarzyszących. Spółka współpracuje również w oparciu o umowę [usunięto], która jest umową standardową stosowaną we współpracy z niektórymi z dostawców. Ponadto, Przedsiębiorca stosuje osobny wzorzec umowy w zakresie produkcji i sprzedaży marek własnych.

(22) Negocjacje biznesowe odbywają się w systemie rocznym i - co do zasady - nie mają wpływu na wzorce umów stosowanych przez SCA PR. Negocjacje w zakresie warunków biznesowych na kolejny rok są prowadzone już od końca roku poprzedniego - rozmowy z przedstawicielami kontrahentów/dostawców są często długoterminowe, prowadzone w sposób ciągły, w oparciu o cennik przedstawiony przez kontrahenta, który jest punktem wyjściowym do negocjacji.

Dowód: Pismo SCA PR z dnia 8 maja 2020 r. (k.11-13).

Opóźnienia w płatnościach

(23) Zgodnie z warunkami handlowymi stanowiącymi załącznik do umów o współpracę, termin płatności wynosił uzgodnioną liczbę dni, która była wskazywana w ww. warunkach handlowych. W praktyce Spółka stosuje terminy w przedziale od 7 do 60 dni przy czym umowy zawierały zastrzeżenie, że termin płatności faktur rozpoczyna bieg od dnia otrzymania przez SCA PR prawidłowo wystawionej faktury VAT.

Dowód: Lista transakcji za 2019 r. i 2020 r. - załącznik do pisma z dnia 4 stycznia 2021 r. - płyta CD-R (k. 173).

(24) W toku postępowania Spółka wraz z pismem z dnia 4 stycznia 2021 r. przedłożyła zestawienia obejmujące m.in. pełną listę transakcji za 2019 r. i 2020 r., które zostały przeanalizowane przez Prezesa Urzędu pod kątem występowania opóźnień oraz ich skali.

Dowód: Lista transakcji za 2019 r. i 2020 r. - załącznik do pisma z dnia 4 stycznia 2021 r. - płyta CD-R (k. 173).

(25) Celem zidentyfikowania podmiotów, nad którymi SCA PR dysponuje przewagą kontraktową Prezes Urzędu ustalił w pierwszej kolejności listę podmiotów, które posiadają status dużego przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernemu opóźnianiu się w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 424) lub które złożyły oświadczenie, o którym mowa w art. 4c ww. ustawy, a następnie ustalił obroty tych podmiotów osiągnięte w latach 2019 i 2020. W ten sposób ustalona została lista 23 podmiotów, które osiągnęły roczny obrót przekraczający równowartość 350 mln euro (wg kursu średniego EUR za 2019 r. i 2020 r.) i w związku z tym transakcje z nimi zostały pominięte przy analizowaniu występujących opóźnień jako transakcje zrealizowane z podmiotami, nad którymi SCA PR nie dysponuje przewagą kontraktową.

(26) Po wyłączeniu z analizy transakcji z ww. podmiotami Prezes Urzędu ustalił opóźnienia wobec dostawców, nad którymi SCA PR dysponuje przewagą kontraktową. W latach 2019 i 2020 kształtowały się one następująco:

Tabela 1. Opóźnienia wobec dostawców nad którymi SCA PR ma przewagę kontaktową w 2019 i 2020 z podziałem na faktury sporne i bezsporne [usunięto - tajemnica przedsiębiorstwa].

rok	Dni opóźnień	Faktury sporne/niesporne	Wartość faktur (zł)	Liczba faktur	Odsetek wartości (%)	Odsetek wartości narastająco (%)	Odsetek liczby (%)	Odsetek liczby narastająco (%)
2019	bez opóźnień	niesporne	[...]					
2019	0-10	niesporne						
2019	11-30	niesporne						
2019	31-50	niesporne						
2019	51-100	niesporne						
2019	powyżej 100 dni	niesporne						
2020	bez opóźnień	niesporne						
2020	0-10	niesporne						
2020	11-30	niesporne						
2020	31-50	niesporne						
2020	51-100	niesporne						
2020	powyżej 100 dni	niesporne						
2020	niezapłacone	niesporne						
2019	bez opóźnień	sporne						
2019	0-10	sporne						
2019	11-30	sporne						
2019	31-50	sporne						
2019	51-100	sporne						
2019	powyżej 100 dni	sporne						
2019	niezapłacone	sporne						

2020	bez opóźnień	sporne						
2020	0-10	sporne						
2020	11-30	sporne						
2020	31-50	sporne						
2020	51-100	sporne						
2020	powyżej 100 dni	sporne						
2020	niezapłacone	sporne						

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od SCA PR.

(27) W przypadku realizowania płatności za dostarczone towary z opóźnieniem Spółka nie płaciła swoim dostawcom produktów rolnych i spożywczych odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych.

(28) W postępowaniu wyjaśniającym ujawniły się przypadki, gdy proces wyjaśniania niezgodności był długotrwały, nierzadko trwa ponad 4, 5, 10, 13 a w niektórych, skrajnych przypadkach nawet 20 czy 22 miesiące. Ponadto, pojawiły się wątpliwości co do informowania dostawcy o niezgodnościach albowiem nie w każdym przypadku Spółka dysponowała dowodem powiadomienia dostawcy o niezgodności.

Dowód: pismo Spółki z dnia 8 września 2020 r. wraz z załącznikami (k.45-93).

(29) Na etapie postępowania właściwego pogłębiono analizę w tym zakresie i na podstawie przekazanych przez Spółkę informacji odnośnie faktur spornych występujących w 2019 r. i 2020 r. ustalono liczbę dni jakie upłynęły od wpływu dowodu zakupu do Spółki do dnia otrzymania faktury korygującej. Szczegółowa analiza wykazała i potwierdziła wcześniejsze ustalenia, że były takie przypadki, w których wyjaśnienie niezgodności zajmowało długi okres i dotyczyło większej ilości podmiotów.

(30) Zestawienia w tym zakresie przedstawiają się następująco:

Tabela 2. Liczba i wartość faktur dla poszczególnych przedziałów liczby dni od wpływu faktury do dnia otrzymania faktury korygującej w 2019 r. [usunięto - tajemnica przedsiębiorstwa]

Liczba dni od daty wpływu faktury do dnia otrzymania faktury korygującej	Liczba faktur w przedziale	Odsetek liczby (%)	Wartość faktur (zł)	Odsetek wartości (%)
brak informacji o wpływie faktury korygującej	[...]			
0 i mniej				
1-50				
51-100				
101-150				
151-200				
201-250				

251-300				
301- 350				
351-400				
401-450				
451-496				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od SCA PR.

Tabela 3. Liczba i wartość faktur dla poszczególnych przedziałów liczby dni od wpływu faktury do dnia otrzymania faktury korygującej w 2020 r. [usunięto - tajemnica przedsiębiorstwa]

Liczba dni od daty wpływu faktury do dnia otrzymania faktury korygującej	Liczba faktur w przedziale	Odsetek liczby (%)	Wartość faktur (zł)	Odsetek wartości (%)
brak informacji o wpływie faktury korygującej	[...]			
0 i mniej				
1-50				
51-100				
101-150				
151-200				
201-239				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od SCA PR.

(31) W toku postępowania właściwego Spółka przekazała aktualnie obowiązującą procedurę w zakresie rozliczeń z dostawcami z dnia 25 listopada 2020 r., opracowaną w formie dokumentu pt. „Instrukcja księgowania dokumentów zakupu towarowego i postępowania w przypadku powstania noty debetowej”, opisującego szczegółowo tryb postępowania w przypadku wpływu dokumentu zakupu do Działu Księgowości oraz Działu Zakupów. Do czasu sporządzenia ww. procedury w Spółce obowiązywały schematy wypracowane na przestrzeni czasu, przekazywane w formie poleceń, wytycznych, instrukcji i wskazówek. Pracownicy, którzy z racji swoich funkcji byli i są zaangażowani w proces zakupów otrzymywali wytyczne w tym zakresie na etapie wdrożenia do pracy w SCA PR.

Dowód: Instrukcja księgowania dokumentów zakupu towarowego i postępowania w przypadku powstania noty debetowej (k. 127-136, 198-207).

Dowód: Pismo Spółki z dnia 4 stycznia 2021 r. (k. 170).

(32) W toku postępowania ustalono również, że od 2021 r. co 10 dni monitorowane są na podstawie ręcznych zestawień noty debetowe i to czy są aktualne (czyli co do których nie dotarły do SCA PR wystawione przez dostawców faktury korygujące). Po weryfikacji wysyłane są ponowne monity do dostawców.

Dowód: Pismo Spółki z dnia 14 maja 2021 r. wraz z załącznikami (k. 195-207).

(33) Decyzją zarządu od początku 2021 r., w Spółce obowiązuje zasada, że w przypadku faktur spornych dokonywana jest płatność kwoty bezspornej, zaś pozostała kwota (sporna) płacona jest w momencie wyjaśnienia sporu po otrzymaniu stosownych faktur korygujących. Spółka przesłała zestawienie takich częściowych płatności za okres od 1.01.2021 r. do 31.05.2021 r., które potwierdza powyższe. Ponadto, wynika z niego, że płatności części bezspornej stanowią co do zasady zdecydowaną większość wartości faktury. W nielicznych przypadkach są to mniejsze wartości.

Dowód: Pismo Spółki z dnia 14 maja 2021 r. wraz z załącznikami (k. 195-207).

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Interes publiczny

(34) Zgodnie z art. 1 u.p.n.w.p.k., Prezes Urzędu podejmuje działania związane z przeciwdziałaniem praktykom nieuczciwie wykorzystującym przewagę kontraktową w celu ochrony interesu publicznego.

(35) Interes publiczny dotyczy ogółu, nieokreślonej z góry liczby osób. Jego naruszenie zachodzi głównie wtedy, gdy działaniem danego przedsiębiorcy zagrożony jest interes ogólnospołeczny lub szerszy krąg uczestników rynku. Przy ocenie interesu publicznoprawnego należy mieć na względzie skutki, jakie dana praktyka wywołuje lub może wywołać na rynku. Interes publiczny ocenia się w każdej sprawie indywidualnie. Działanie w interesie publicznym oznacza więc działanie w interesie ogółu, nie zaś w interesie poszczególnych podmiotów np. poszczególnych przedsiębiorców¹. Interes publiczny, o którym mowa w ustawie o przewadze kontraktowej powinien być interpretowany w odniesieniu do *ratio legis* tej ustawy, którym jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego kraju, jak również konkurencyjności przedsiębiorstw sektora produkcji rolnej i spożywczej.

(36) W ocenie Prezesa Urzędu, w niniejszej sprawie konieczność działania w interesie publicznym wynika ze skali prowadzonej działalności SCA PR i stosowanych przezeń praktyk. Spółka jest znaczącym podmiotem nabywającym produkty rolno-spożywcze od podmiotów będących producentami, jak i pośrednikami w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Stosowane wobec dostawców praktyki dotyczą w sposób pośredni lub bezpośredni szerokiego kręgu dostawców produktów rolno-spożywczych. Podkreślenia wymaga, że SCA PR, działając w charakterze centrali zakupowej dla sklepów INTERMARCHE, odpowiada centralnie za negocjacje i zakupy produktów rolno-spożywczych, które następnie są sprzedawane w sieci sklepów, która jest jedną z ważniejszych w kraju sieci sklepów.

(37) Niekorzystne skutki praktyki Spółki dotyczą zatem szerokiego kręgu podmiotów. Mogą one mieć wpływ na każdego dostawcę związanego umową z Przedsiębiorcą niezależnie od tego, czy jego sytuacja była badana w ramach niniejszego postępowania. Nierealizowanie płatności przez SCA PR w zakresie opisanym w niniejszej decyzji może utrudniać, a w skrajnych przypadkach uniemożliwiać regulowanie należności przez dostawców względem swoich kontrahentów.

(38) W ramach swojej działalności Spółka utrzymuje kontakty handlowe z szerokim gronem kontrahentów. SCA PR w latach 2019 - 2020 roku współpracowała z około [usunięto] dostawcami produktów rolnych i spożywczych.

¹ Wyrok SOKIK w Warszawie z dnia 30 grudnia 2014 r., sygn. akt XVII AmA 163/11, Legalis nr 1315682.

- (39) Niniejsze postępowanie ma znaczenie zarówno dla dostawców już dotkniętych praktykami Spółki, jak i tych, którzy mogą nimi być dotknięci w przyszłości.
- (40) Problem opóźnień w płatnościach jest powszechnie znany i występuje w wielu gałęziach gospodarki. Interes publiczny wymaga, aby producenci żywności zostali objęci ochroną przed praktykami mogącymi oddziaływać na ich działalność w sposób, który w efekcie może doprowadzić do jej zaprzestania i tym samym wpłynąć na bezpieczeństwo żywnościowe kraju. Interes publiczny w tej sprawie wyraża się również w podejmowaniu działań mających na celu eliminowanie tzw. zatorów płatniczych. Należności powinny być uiszczane terminowo to znaczy bez opóźnień, których występowanie negatywnie oddziałuje na gospodarkę.
- (41) W związku z powyższym, w niniejszej sprawie konieczne było przeprowadzenie postępowania w sprawie nieuczciwego wykorzystywania przewagi kontraktowej z uwagi na potrzebę ochrony interesu publicznego, o którym mowa w art. 1 u.p.n.w.p.k.

Przesłanki zastosowania ustawy

- (42) W niniejszej sprawie Spółce zarzucono stosowanie praktyki nieuczciwie wykorzystującej przewagę kontraktową, polegającej na nieuzasadnionym wydłużaniu terminów płatności za dostarczone produkty rolne i spożywcze, o którym mowa w art. 6 w zw. z art. 7 ust. 2 i ust. 3 pkt 4 u.p.n.w.p.k..
- (43) Zgodnie z art. 2 u.p.n.w.p.k.,-jej postanowienia stosuje się do umów nabycia produktów rolnych lub spożywczych, z wyłączeniem dostaw bezpośrednich w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2020 r. poz. 2021 ze zm.), zawieranych między nabywcami tych produktów a ich dostawcami.
- (44) Pod pojęciem dostawcy należy rozumieć przedsiębiorcę, który wytwarza lub przetwarza produkty rolne lub spożywcze lub odpłatnie zbywa je nabywcy, a pod pojęciem nabywcy przedsiębiorcę, który bezpośrednio lub pośrednio nabywa od dostawcy produkty rolne lub spożywcze w celu ich sprzedaży, odsprzedaży lub przetworzenia (tak: art. 5 pkt 1 i 2 u.p.n.w.p.k.).
- (45) W zakresie pojęcia produktu rolnego lub spożywczego ustawodawca w art. 5 pkt 3 u.p.n.w.p.k. odwołuje się do definicji środka spożywczego w rozumieniu art. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm. - Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463). Zgodnie z tą definicją „żywność” lub „środek spożywczy” oznacza jakiegokolwiek substancje lub produkty, przetworzone, częściowo przetworzone lub nieprzetworzone, przeznaczone do spożycia przez ludzi lub, których spożycia przez ludzi można się spodziewać. „Środek spożywczy” obejmuje napoje, gumę do żucia i wszelkie substancje, łącznie z wodą, świadomie dodane do żywności podczas jej wytwarzania, przygotowania lub obróbki. Definicja ta obejmuje wodę zgodną z normami określonymi zgodnie z art. 6 dyrektywy 98/83/WE i bez uszczerbku dla wymogów dyrektyw 80/778/EWG i 98/83/WE. Jednocześnie, w rozporządzeniu (WE) nr 178/2002 wprowadzono katalog wyłączeń, i tak „środek spożywczy” nie obejmuje:
- a) pasz;
  - b) zwierząt żywych, chyba że mają być one wprowadzone na rynek do spożycia przez ludzi;

- c) roślin przed dokonaniem zbiorów;
- d) produktów leczniczych w rozumieniu dyrektyw Rady 65/65/EWG i 92/73/EWG;
- e) kosmetyków w rozumieniu dyrektywy Rady 76/768/EWG;
- f) tytoniu i wyrobów tytoniowych w rozumieniu dyrektywy Rady 89/622/EWG;
- g) narkotyków lub substancji psychotropowych w rozumieniu Jedynej konwencji o środkach odurzających z 1961 r. oraz Konwencji o substancjach psychotropowych z 1971 r.;
- h) pozostałości i zanieczyszczeń,
- i) wyrobów medycznych w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/745.

(46) Zgodnie z art. 6 u.p.n.w.p.k., zakazane jest nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej nabywcy względem dostawcy oraz dostawcy względem nabywcy. Pod pojęciem przewagi kontraktowej, zgodnie z art. 7 ust. 1 u.p.n.w.p.k. należy rozumieć występowanie znacznej dysproporcji w potencjale ekonomicznym nabywcy względem dostawcy albo dostawcy względem nabywcy.

(47) Należy zaznaczyć, iż samo posiadanie przewagi kontraktowej nie jest zakazane. Zabronione jest jedynie jej nieuczciwe wykorzystywanie. O takim zaś można mówić wówczas, gdy jest ono sprzeczne z dobrymi obyczajami i zagraża istotnemu interesowi drugiej strony albo narusza taki interes (tak: art. 7 ust. 2 u.p.n.w.p.k.). W ustawie wskazano, iż nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej polega w szczególności na:

- 1) nieuzasadnionym rozwiązaniu umowy lub zagrożeniu jej rozwiązaniem;
- 2) przyznaniu wyłącznie jednej stronie uprawnienia do rozwiązania umowy, odstąpienia od niej lub jej wypowiedzenia;
- 3) uzależnieniu zawarcia lub kontynuowania umowy od przyjęcia lub spełnienia przez jedną ze stron innego świadczenia, niemającego rzeczowego ani zwyczajowego związku z przedmiotem umowy;
- 4) nieuzasadnionym wydłużaniu terminów zapłaty za dostarczone produkty rolne lub spożywcze, w szczególności z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.

(48) Należy jednak zastrzec, iż katalog form nieuczciwego wykorzystywania przewagi kontraktowej ma charakter otwarty.

Produkt rolno-spożywczy

(49) Zgodnie z art. 2 u.p.n.w.p.k., ustawę stosuje się do umów nabycia produktów rolnych lub spożywczych. W sklepach sieci handlowych zaopatrywanych przez SCA PR, oferowany jest szeroki asortyment, przede wszystkim są to artykuły spożywcze - m.in. pieczywo, owoce, warzywa, produkty mięsne, nabiał, napoje, ale także produkty innych kategorii. Przedmiotem niniejszego postępowania objęto jedynie relacje kontraktowe SCA PR z dostawcami produktów rolno-spożywczych.

Przewaga kontraktowa

(50) Zgodnie z art. 7 ust. 1 u.p.n.w.p.k. pod pojęciem przewagi kontraktowej należy rozumieć występowanie znacznej dysproporcji w potencjale ekonomicznym nabywcy względem dostawcy albo dostawcy względem nabywcy.

(51) Dla stwierdzenia przewagi kontraktowej jednej ze stron stosunku prawnego konieczne jest wykazanie znacznej dysproporcji w potencjale ekonomicznym na korzyść silniejszego ekonomicznie podmiotu. Potencjał ekonomiczny znajduje odzwierciedlenie w skali

działalności przedsiębiorcy i w konsekwencji w realizowanym przez niego obrocie. Znaczną dysproporcję w potencjale ekonomicznym Prezes Urzędu ocenił poprzez porównanie obrotu osiągniętego w 2019 i 2020 r. przez SCA PR z obrotem osiągniętym w 2019 i 2020 r. przez wybraną próbę dostawców.

- (52) W przedmiotowej sprawie z uwagi na wydawanie decyzji w trybie art. 27 ust. 1 u.p.n.w.p.k., Prezes Urzędu uprawdopodobnia istnienie stosunku przewagi kontraktowej SCA PR względem dostawców.
- (53) W ocenie Prezesa Urzędu, w tej sprawie dla ustalenia znacznej dysproporcji w potencjale ekonomicznym, w rozumieniu art. 7 ust. 1 u.p.n.w.p.k., można pomocniczo posłużyć się progami wskazanymi w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2019/633 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych² (art. 1 ust. 2 dyrektywy).
- (54) W świetle powyższej dyrektywy uznaje się, że znaczna dysproporcja w potencjale ekonomicznym, występuje w przypadku sprzedaży produktów rolno-spożywczych przez:
- 1) dostawców, których roczny obrót nie przekracza 2 000 000 EUR, nabywcom, których roczny obrót wynosi ponad 2 000 000 EUR;
  - 2) dostawców, których roczny obrót wynosi ponad 2 000 000 EUR lecz nie przekracza 10 000 000 EUR, nabywcom, których roczny obrót wynosi ponad 10 000 000 EUR;
  - 3) dostawców, których roczny obrót wynosi ponad 10 000 000 EUR lecz nie przekracza 50 000 000 EUR, nabywcom, których roczny obrót wynosi ponad 50 000 000 EUR;
  - 4) dostawcom, których roczny obrót wynosi ponad 50 000 000 EUR lecz nie przekracza 150 000 000 EUR, nabywcom, których roczny obrót wynosi ponad 150 000 000 EUR;
  - 5) dostawców, których roczny obrót wynosi ponad 150 000 000 EUR lecz nie przekracza 350 000 000 EUR, nabywcom, których roczny obrót wynosi ponad 350 000 000 EUR.
- (55) Wartość obrotu została obliczona według średniego kursu ogłaszanego przez NBP z 31 grudnia roku, którego dotyczy³, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r., poz. 275, dalej: u.o.k.i.k.) w związku z art. 15 u.p.n.w.p.k.
- (56) Obrót osiągnięty przez SCA PR wskazuje, że zalicza się on do grupy nabywców, których roczny obrót wynosi ponad 350 milionów euro. Wobec czego znaczna dysproporcja w potencjale ekonomicznym wystąpi jeżeli roczny obrót dostawcy nie przekroczy kwoty 350 milionów euro.
- (57) W toku postępowania właściwego Spółka wskazała, że w 2019 r. aż do 30 września 2020 r. współpracowała z ok. [usunięto] dostawcami produktów rolnych i spożywczych.
- (58) Celem zidentyfikowania podmiotów, nad którymi SCA PR posiada przewagą kontraktową Prezes Urzędu ustalił w pierwszej kolejności listę podmiotów, które posiadają status dużego przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernemu opóźnianiu się w transakcjach handlowych lub które złożyły oświadczenie o którym mowa w art. 4c ww. ustawy, a następnie ustalił obroty tych podmiotów osiągnięte w latach 2019 i 2020. W ten sposób ustalona została lista 23 podmiotów, które osiągnęły

² Dz. Urz. UE. L z 2019 r. Nr 111, str. 59.

³ 4,2585 w dniu 31 grudnia 2019 r. (<http://rss.nbp.pl/kursy/TabRss.aspx?n=2019/a/19a251>), 4,6148 w dniu 31 grudnia 2020 r. (<https://rss.nbp.pl/kursy/TabRss.aspx?n=2020/a/20a255>).

obrót przekraczający równowartość 350 mln euro (wg kursu średniego EUR za 2019 r. i 2020 r.). Są to następujące podmioty [usunięto - tajemnica przedsiębiorstwa]:

Lp.	nr NIP	Nazwa
1	[...]	
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		

(59) Mając na względzie powyższe, Prezes Urzędu uznał, że w 2019 i 2020 roku nie występowała znaczna dysproporcja w potencjale ekonomicznym na korzyść SCA PR wobec dostawców wskazanych w ww. tabeli, co oznacza, że SCA PR nie posiadała w tym okresie przewagi wobec tychże dostawców. W związku z powyższym zostało uprawdopodobnione, że nad pozostałymi dostawcami SCA PR posiadała przewagę kontraktową. Podkreślenia wymaga, że było to ponad 700 dostawców, których dostawy do SCA PR w latach 2019-2020 stanowiły ok. [usunięto] w całkowitych zakupach SCA PR.

Uprawdopodobnienie stosowania praktyki nieuczciwie wykorzystującej przewagę kontraktową przez SCA PR

(60) Zgodnie z art. 27 ust. 1 u.p.n.w.p.k., jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 11 ust. 1, lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania - że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 6, a strona postępowania zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań w celu zakończenia naruszenia lub usunięcia

jego skutków, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać tę stronę do wykonania tych zobowiązań i określić termin wykonania tych zobowiązań. Zgodnie z ust. 2 ww. przepisu, w przypadku, gdy strona postępowania zaprzestała naruszania zakazu, o którym mowa w art. 6, i zobowiąże się do usunięcia skutków tego naruszenia, przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

- (61) Istota decyzji zobowiązującej polega na zawarciu quasi-porozumienia pomiędzy Prezesem Urzędu a przedsiębiorcą⁴. W doktrynie podkreśla się, że decyzja zobowiązująca stanowi jeden z najbardziej skutecznych mechanizmów będących w dyspozycji Prezesa Urzędu, których celem jest doprowadzenie działań przedsiębiorców do stanu zgodności z prawem. Przyczyną wysokiej skuteczności procedury zobowiązującej jest przede wszystkim proporcjonalne rozłożenie obciążeń i korzyści po obu stronach tej relacji administracyjno-prawnej. Każda ze stron, tj. Prezes Urzędu, jak i przedsiębiorca wnosi swoisty „wkład” w doprowadzenie do stanu zgodności z prawem, poświęcając z reguły pewne wartości, a w zamian zyskując inne⁵.
- (62) Analiza przepisu art. 27 ust. 1 u.p.n.w.p.k. pozwala jednoznacznie stwierdzić, że Prezes Urzędu może wydać powyższą decyzję w sytuacji łącznego spełnienia następujących przesłanek:
- uprawdopodobnienia w trakcie postępowania stosowania praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową;
  - zobowiązania się przedsiębiorcy do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków;
  - uznania przez Prezesa Urzędu za celowe nałożenie obowiązku wykonania przedłożonego przez przedsiębiorcę zobowiązania.
- (63) Z uwagi na wniosek Spółki o wydanie decyzji zobowiązującej, niezbędne jest rozważenie, czy wskazane w ww. przepisie warunki zaistniały w odniesieniu do działań i zobowiązań Spółki.
- (64) W pierwszej kolejności rozważenia wymaga, czy stosowanie praktyki nieuczciwie wykorzystującej przewagę kontraktową zostało uprawdopodobnione na obecnym etapie postępowania.

Uprawdopodobnienie nieuczciwego wykorzystania przewagi kontraktowej przez SCA PR

- (65) Artykuł 6 u.p.n.w.p.k. zakazuje nieuczciwego wykorzystywania przewagi kontraktowej nabywcy względem dostawcy oraz dostawcy względem nabywcy. Wykorzystywanie przewagi kontraktowej jest nieuczciwe, jeżeli jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i zagraża istotnemu interesowi drugiej strony albo narusza taki interes (art. 7 ust. 2 u.p.n.w.p.k.). Jedną z takich praktyk jest praktyka określona w art. 7 ust. 3 pkt 4 u.p.n.w.p.k., polegająca na nieuzasadnionym wydłużaniu terminów płatności za dostarczone produkty rolne lub spożywcze.

Dobre obyczaje i istotny interes dostawców

⁴ D. Miąsik (w:) T. Skoczny (red.), Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów Komentarz, Warszawa 2009 r., s. 1048.

⁵ J. Sroczyński, Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów: decyzja zobowiązująca (uwagi praktyczne oraz de lege ferenda), IKAR 1/2012, s.99.

- (66) Pojęcie dobrych obyczajów jest klauzulą generalną, nieposiadającą definicji normatywnej. Jak wskazuje doktryna i orzecznictwo, klauzule generalne to przepisy prawne, w których nie są dokładnie sprecyzowane wszystkie elementy składające się na hipotezę czy dyspozycję normy prawnej, a ocena konkretnego stanu faktycznego zostaje przerzucona na organ stosujący prawo⁶. Pojęcie dobrych obyczajów nie jest w prawie zdefiniowane, ale podobnie jak zasady współżycia społecznego, jest przedmiotem wielu orzeczeń sądowych oraz opracowań doktryny⁷. Wskazuje się w nich, że dobre obyczaje to uczciwe zasady postępowania i ustalone zwyczaje w ujęciu etyczno-moralnym, a na ich treść składają się elementy etyczne i socjologiczne kształtowane przez oceny moralne i społeczne stanowiące uzupełnienie porządku prawnego.
- (67) Na gruncie u.p.n.w.p.k. pojęcie dobrego obyczaju nie zostało przez ustawodawcę zdefiniowane, w związku z czym określenie, czy badana praktyka nosi znamiona nieuczciwości wymaga ustalenia dobrego obyczaju w każdej konkretnej sprawie⁸. Ustawa o przewadze kontraktowej, podobnie jak ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, przyjmuje kryterium ekonomiczno-funkcjonalne "dobrych obyczajów". Oznacza to, że rozstrzygając spór na tym tle należy uwzględniać wszystkie okoliczności faktyczne konkretnego przypadku, przede wszystkim gospodarcze oraz prawne. Nie bez znaczenia jest ocena, jakie skutki przyniesie w przyszłości potraktowanie pewnego obyczaju, który znalazł odbicie w zachowaniu jednej strony (stron), jako zgodnego z dobrymi obyczajami albo z nimi sprzecznego, co w konsekwencji przyczyni się do jego upowszechnienia, bądź też odwrotnie, do jego zwalczania⁹.
- (68) Jak podkreśla się w orzecznictwie, dobre obyczaje to normy moralne i obyczajowe w stosunkach gospodarczych (tzw. uczciwość kupiecka), a więc reguły znajdujące się poza ramami systemu prawa. Wyrażają się pozaprawnymi normami postępowania, którymi powinni kierować się przedsiębiorcy. Ich treści nie da się określić wiążąco w sposób wyczerpujący, ponieważ kształtowane są przez ludzkie postawy uwarunkowane zarówno przyjmowanymi wartościami moralnymi, jak i celami ekonomicznymi i związanymi z tymi praktykami życia gospodarczego¹⁰. Przy takim założeniu sprzeczne z dobrymi obyczajami są m.in. działania wykorzystujące niewiedzę, naruszenie równorzędności stron umowy, działania zmierzające do dezinformacji i wywołania błędnego przekonania dostawcy. Chodzi więc o działania potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające „*in minus*” od standardów postępowania¹¹.
- (69) Mając na uwadze, iż niniejsza sprawa dotyczy relacji między podmiotami występującymi w łańcuchu dostaw żywności, należy uznać, iż przy ustaleniu zakresu pojęcia dobrego obyczaju zastosowanie znajdują odpowiednie zasady, którymi winni kierować się przedsiębiorcy w toku prowadzonej działalności określone w dokumentach instytucji europejskich. Wskazać w tym miejscu należy przede wszystkim na raport pt. „Poprawa

⁶ A. Wolter, „Prawo cywilne. Zarys części ogólnej”, wyd. VIII, Warszawa 1986, str. 83.

⁷ Np. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 listopada 1991 r., sygn. akt I ACr 411/91, „Wokanda” 1992/4; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2003 r., sygn. akt II CKN 1097/00, Lex nr 78878; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2003 r., sygn. akt I CKN 473/01, Lex nr 80257; J. Szwaja [w:] „Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji - Komentarz”, Warszawa 2000, str. 122-133; R. Stefanicki, „Dobre obyczaje w prawie polskim”, „Przegląd Prawa Handlowego” nr 2002/5.

⁸ A. Piszcz, Komentarz do art. 7 [w:] M. Namysłowska, A. Piszcz (red.), Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnym i spożywczymi. Komentarz. Warszawa 2017.

⁹ Wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 27 marca 1996, sygn. Akt XVII Amr 5/96, Legalis nr 42608.

¹⁰ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 28 czerwca 2007, sygn. akt V ACa 371/07, LEX nr 519282.

¹¹ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 stycznia 2011 r., VI ACA 771/10, Legalis.

wyników rynkowych: wzmocnienie pozycji rolników w łańcuchu dostaw”¹² przygotowany przez Grupę Zadaniową ds. Rynków Rolnych, niezależną grupę ekspertów wysokiego szczebla powołaną przez Komisję Europejską, oraz dokumenty Komisji Europejskiej (dokument „Zielona księga w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw produktów spożywczych i niespożywczych między przedsiębiorstwami” z 31 stycznia 2013 r.) oraz Forum Wysokiego Szczebla do spraw Poprawy Funkcjonowania Łańcucha Dostaw Żywności¹³ (dokument „Stosunki wertykalne w łańcuchu dostaw żywności. Zasady dobrej praktyki” z 29 listopada 2011 r.). Powyższe dokumenty stanowią dorobek instytucji europejskich w zakresie definiowania dobrych praktyk oraz dobrych obyczajów w odniesieniu do produkcji rolnej i spożywczej. Wymienione w nich zachowania zarówno pożądane, jak i zakazane stanowią punkt wyjścia dla rozumienia pojęcia dobrych obyczajów w kontekście stosowania przepisów u.p.n.w.p.k. Jedną z nieuczciwych praktyk wymienionych w dokumentach europejskich jest nieregulowanie należności w terminie. Została ona wprost zakazana w art. 3 ust. 1 pkt 1, przyjętej w dniu 17 kwietnia 2019 r. dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2019/633 w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych, która jest efektem wieloletnich prac instytucji europejskich opisanych w powyższych dokumentach.

- (70) Drugą z przesłanek pozwalających na ustalenie, że przewaga kontraktowa jest wykorzystywana w sposób nieuczciwy jest zagrożenie albo naruszenie istotnego interesu drugiej strony. Praktyka może zostać uznana za nieuczciwie wykorzystującą przewagę kontraktową w przypadku naruszenia istotnego interesu słabszej strony stosunku prawnego, a nawet jego zagrożenia, tj. przypadku kiedy naruszenie ostatecznie nie musi wystąpić¹⁴, przy czym takie zagrożenie musi być realne¹⁵. Naruszeniem interesu będzie również utrudnienie funkcjonowania czy wymuszanie szczególnie niekorzystnych warunków¹⁶.
- (71) W niniejszej sprawie uprawdopodobniono, że dobry obyczaj, który Spółka naruszyła, to terminowe regulowanie zobowiązań pieniężnych.
- (72) Istotnym interesem dostawców owoców jest otrzymywanie wynagrodzenia w terminie. Przekraczanie terminów płatności zagraża istotnemu interesowi dostawcy, ponieważ może zagrozić prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Brak środków finansowych otrzymanych w umówionym terminie może narazić dostawcę na szkodę w postaci obowiązku zapłaty kar umownych względem jego kontrahentów, skutkować naliczeniem odsetek za opóźnienie, bądź koniecznością pozyskania finansowania zewnętrznego (np. kredytu), co wiąże się z dodatkowymi kosztami. Mając powyższe na względzie uprawdopodobniono, iż praktyki handlowe Przedsiębiorcy naruszały istotne interesy ekonomiczne dostawców.

---

¹² Improving market outcomes - Enhancing the position of farmers in the supply chain, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/amtf-report-improving-markets-outcomes_en.pdf, dostęp: 22 listopada 2021 r.

¹³ A. Piszcz, Komentarz do art. 7. Komentarz do art. 7 [w:] M. Namysłowska, A. Piszcz (red.), Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnym i spożywczymi. Komentarz, Warszawa 2017.

¹⁴ Por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 11 października 2005 r., sygn. akt I ACa 230/05, LEX nr 175164.

¹⁵ Por. A. Piszcz, Komentarz do art. 7. Komentarz do art. 7 [w:] M. Namysłowska, A. Piszcz (red.), Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnym i spożywczymi. Komentarz, Warszawa 2017.

¹⁶ A. Piszcz, Komentarz do art. 7. Komentarz do art. 7 [w:] M. Namysłowska, A. Piszcz (red.), Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnym i spożywczymi. Komentarz, Warszawa 2017.

(73) W niniejszej sprawie Prezes Urzędu zarzucił Przedsiębiorcy stosowanie praktyki określonej w art. 7 ust. 3 pkt 4 u.p.n.w.p.k., polegającej na nieuzasadnionym wydłużaniu terminów płatności za dostarczone produkty rolne lub spożywcze.

(74) Zdaniem Prezesa Urzędu do uznania, iż zostało uprawdopodobnione, że przedsiębiorca stosował praktykę określoną w art. 7 ust. 3 pkt 4 u.p.n.w.p.k., konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek: uprawdopodobnienie wydłużania terminów płatności przez przedsiębiorcę za dostarczone produkty rolne i spożywcze oraz uprawdopodobnienie braku uzasadnienia dla tego zachowania.

(75) Wydłużanie terminów płatności przez przedsiębiorcę może przyjmować dwie postacie, tj. ustalanie niezgodnego z prawem, zbyt długiego terminu płatności lub niedotrzymywanie umówionego terminu płatności i popadanie przez silniejszą stronę w opóźnienie względem drugiej - słabszej. Obie postacie tej praktyki zmierzają do wydłużenia terminu płatności.

(76) W doktrynie wyrażono pogląd¹⁷, który podziela również Prezes Urzędu, iż praktyka z art. 7 ust. 3 pkt 4 u.p.n.w.p.k., co do zasady, ma miejsce, gdy wydłużanie terminów płatności za dostarczone produkty rolne lub spożywcze następuje w sposób powtarzalny, więcej niż jednokrotnie.

(77) Z dokonanych w toku postępowania analiz wynika, że w latach 2019 i 2020 występowały opóźnienia w płatnościach SCA PR względem dostawców i jednocześnie przypadki te nie były incydentalne, lecz miały stały i powtarzalny charakter. Należy zauważyć, że większość przypadków opóźnień następowała w przedziale do 10 dni, ale zdarzały się sytuacje gdy opóźnienie wynosiło znacznie więcej, w skrajnych nawet ponad 100 dni (zarówno w przypadku 2019 r. i 2020 r. i dotyczyło zarówno faktur spornych, jak i niespornych). Z uwagi na skalę prowadzonej działalności przez SCA PR, faktury opóźnione powyżej 10 dni nie stanowią znacznego udziału w całościowej wartości wszystkich faktur, niemniej jednak wynosiły one w 2019 r.:

- w przypadku faktur niespornych - [usunięto]% wartości faktur w złotych i [usunięto]% liczby wszystkich faktur w złotych (wartość w złotych wynosiła [usunięto] zł),
- w przypadku faktur spornych: [usunięto] % wartości faktur w złotych i [usunięto]% liczby wszystkich faktur w złotych (wartość w złotych wynosiła [usunięto] zł).

Natomiast w 2020 r.:

- w przypadku faktur niespornych - [usunięto]% wartości faktur w złotych i [usunięto]% liczby wszystkich faktur w złotych (wartość w złotych wynosiła [usunięto] zł),
- w przypadku faktur spornych - [usunięto]% wartości faktur w złotych i [usunięto]% liczby wszystkich faktur w złotych (wartość w złotych wynosiła [usunięto] zł).

Szczegółowo określa to tabela nr 1 na str. 23-24.

(78) Uprawdopodobnione zostało, że w przypadku wystąpienia rozbieżności ilościowej, cenowej, ilościowo-cenowej i braku wyjaśnienia ww. rozbieżności oraz braku wystawienia faktury korygującej przed zapadnięciem terminu płatności (liczonego od dnia otrzymania pierwszej

¹⁷ A. Piszcz, Komentarz do art. 7. Komentarz do art. 7 [w:] M. Namysłowska, A. Piszcz (red.), Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Komentarz, Warszawa 2017.

faktury) Spółka nie dokonywała płatności dostawcy kwoty w części bezspornej, oczekując na kompletne wyjaśnienie różnic i otrzymanie faktury korygującej.

- (79) W tym kontekście wymaga podkreślenia, że zapłata należności w części bezspornej jest nie tylko pewną dobrą praktyką pomiędzy stronami umowy wzajemnej, ale zdaniem Prezesa Urzędu, także wymogiem wynikającym z dobrych obyczajów kupieckich nawet wówczas, gdy treść umowy wymagałaby świadczenia pieniężnego w całości uzależniona od prawidłowości wystawienia dokumentu rozliczeniowego. Zważyć bowiem należy, że dostawca np. w razie wystąpienia różnicy ilościowej pomiędzy rzeczywistym stanem, a stanem stwierdzonym w fakturze, wykonuje jednak swoje świadczenie, które tylko w pewnym zakresie jest kwestionowane i wymaga wyjaśnienia. W pełni uzasadnione wydaje się oczekiwanie zapłaty za część bezsporną w sytuacji, gdy do upływu terminu zapłaty liczonego od dostarczenia faktury niezgodnej z rzeczywistą ilością dostarczonych produktów niezgodności nie udaje się wyjaśnić. Trzeba ponadto zauważyć, że dostarczone produkty nie oczekują w magazynach na wyjaśnienie rozbieżności, ale są wprowadzane do obrotu, z czego zyski czerpie nabywca.
- (80) Ponadto, w ocenie Prezesa Urzędu, sam proces wyjaśniania rozbieżności był długotrwały. Z danych, które zostały dostarczone przez Przedsiębiorcę jeszcze w toku postępowania wyjaśniającego RPZ.4080.3.2020.AS wynikało, że nierzadko trwa ponad 4, 5, 10, 13 a w niektórych, skrajnych przypadkach nawet 20 czy 22 miesiące. Dodatkowo, należy zauważyć, że dalsza analiza danych przekazanych przez Spółkę, wykazała, że proces długotrwałego wyjaśniania rozbieżności nie dotyczył większości faktur gdzie występowały niezgodności, gdyż zarówno w 2019 r. i 2020 r. większość spraw była wyjaśniana w przedziale czasowym od 0 do 50 dni. Należy jednak podkreślić, że występowała duża liczba przypadków gdzie proces ten trwał powyżej 50 dni ([usunięto]% spornych faktur a wartość faktur wynosiła [usunięto] zł w 2019 r. oraz [usunięto]% spornych faktur a wartość faktur wynosiła [usunięto] zł w 2020 r.). W ocenie Prezesa Urzędu, co do zasady okres miesiąca powinien wystarczyć do całkowitego wyjaśnienia niezgodności z dostawcą, tym bardziej, że dotyczy to produktów rolno-spożywczych, w części również szybko psujących się.
- (81) Na podstawie zgromadzonego materiału zostało uprawdopodobnione, że SCA PR pozostawała w nieuzasadnionym opóźnieniu w zapłacie za dostawę produktów rolnych i spożywczych o znacznej wartości. Po drugie, uprawdopodobniono, że Spółka w przypadku wystąpienia rozbieżności ilościowej, cenowej, ilościowo-cenowej i braku wyjaśnienia ww. rozbieżności oraz wystawienia faktury korygującej przez dostawcę nie płaci dostawcy kwoty należności w części bezspornej. Po trzecie, uprawdopodobniono, że występują przypadki długotrwałego wyjaśniania rozbieżności, skutkujące wydłużaniem, zdaniem Prezesa Urzędu nieuzasadnionym, terminu zapłaty za dostarczone produkty.
- (82) Wydłużanie terminu płatności może zostać potraktowane jako forma kredytowania się za pomocą dostawców, w sytuacji, w której Spółka otrzymała już produkty rolne i spożywcze oraz może je sprzedać, otrzymując z tego tytułu środki finansowe. Zauważyć należy, że umowy łączące dostawców z SCA PR to umowy dwustronnie zobowiązujące. Dostawca wywiązuje się ze swojego zobowiązania względem Spółki, dostarczając produkty. Jeśli SCA PR, będący silniejszą stroną stosunku umownego, nie dokonuje terminowo zapłaty, dopuszcza się naruszenia dobrych obyczajów polegających na nieposzanowaniu wzajemności świadczeń i terminowej realizacji swoich zobowiązań, w tym przypadku poprzez zapłatę za dostarczone produkty.

- (83) Zastrzeżenie, że płatność nastąpi w określonym terminie od otrzymania przez SCA PR prawidłowo wystawionej faktury VAT i związany z tym brak zapłaty faktury w części bezspornej narusza interesy ekonomiczne dostawców. W ocenie Prezesa Urzędu, w przypadku niezgodności ilościowych, część, co do której brak jest sporu, powinna zostać zapłacona, a w niniejszym przypadku tak nie jest. Ponadto, podkreślenia wymaga, że środki przekazywane są dostawcom bez odsetek należnych z tytułu opóźnienia. Dostawcy, nie otrzymując środków za dostarczone produkty rolne i spożywcze są narażeni na utratę płynności finansowej oraz brak możliwości rozwoju swojego przedsiębiorstwa (gospodarstwa), a także mogą być zmuszeni do poszukiwania źródeł finansowania na zewnątrz, co narazi ich na dodatkowe koszty, których nie musieliby ponieść otrzymując zapłatę w przewidzianym terminie. Negatywnie na sytuację dostawców wpływa również podnoszona już długotrwałość procesu wyjaśniania rozbieżności.
- (84) Z wyjaśnień Spółki wynika również, że nie płaciła ona odsetek dostawcom w związku z opóźnieniem w płatnościach.
- (85) Z uwagi na powyższe, Prezes Urzędu uznał, że na obecnym etapie postępowania zostało uprawdopodobnione naruszenie przez Spółkę zakazu, o którym mowa w art. 6 w zw. z art. 7 ust. 2 i ust. 3 pkt 4 u.p.n.w.p.k.

Zobowiązanie Spółki

- (86) Jak już zaznaczono, warunkiem niezbędnym do zastosowania art. 27 u.p.n.w.p.k. jest ponadto zobowiązanie się przedsiębiorcy, któremu jest zarzucane naruszenie art. 6 ww. ustawy, do podjęcia lub zaniechania działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków.
- (87) Spółka złożyła wniosek o wydanie decyzji zobowiązującej na podstawie art. 27 u.p.n.w.p.k.. Treść zobowiązania Spółki została szczegółowo opisana w sentencji niniejszej decyzji.
- (88) Zobowiązanie w niniejszej sprawie, koncentruje się w zasadniczej części na zobowiązaniu się przez Spółkę do zapłaty należności opóźnionych (w tym kwot bezspornych, dotyczących dostaw, co do których wystąpiły niezgodności) wraz ze stosownymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od pierwszego dnia opóźnienia do dnia zapłaty należności głównej - powstałych w okresie od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia uprawomocnienia się decyzji. Spółka przedstawiła w tym zakresie listę dostawców wraz z określeniem należnych im odsetek za okres od 1.01.2019 r. do 31.10.2021 r. Jednocześnie zadeklarowała również, że w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji przedstawi zaktualizowaną listę dostawców wraz z wysokością odsetek uiszczonych tym dostawcom za opóźnienie powstałe w okresie od dnia 1.11.2021 r. do dnia uprawomocnienia się decyzji. Ponadto, SCA PR zobowiązała się do płatności kwot bezspornych, wynikających z faktur VAT, w terminach płatności, wynikających z umów łączących Spółkę z dostawcami w sytuacji, gdy rozbieżność nie zostanie wyjaśniona do jego czasu. Jednocześnie SCA PR zobowiązała się do zaproponowania dostawcom zmian w umowach, które będą eliminowały przesłankę dostarczenia prawidłowo wystawionej faktury jako okoliczności warunkującej rozpoczęcie biegu terminu zapłaty całej należności.
- (89) Treść zobowiązania jest jednoznaczna i precyzyjna oraz umożliwia skontrolowanie jego wykonania. Przedmiot zobowiązania pozostaje w bezpośrednim związku z zarzucaną Spółce praktyką. Obejmuje on zobowiązanie Spółki do podjęcia działań zmierzających do zaniechania i usunięcia skutków naruszenia. Wskazać należy, iż wdrożenie zaproponowanych

przez Spółkę działań spowoduje usunięcie skutków stosowanej praktyki w możliwie największym stopniu, a jednocześnie pozwoli osiągnąć podstawowe cele decyzji zobowiązującej, a mianowicie szybkość i efektywność załatwienia sprawy dla dobra interesu publicznego.

- (90) Za przyjęciem zobowiązania Spółki przemawia również okoliczność, która była już wcześniej podnoszona, a mianowicie to, że Spółka w krótkim czasie po wszczęciu postępowania podjęła kroki mające na celu zaniechanie zarzuconej praktyki. Poza wdrożeniem procedur mających przyspieszyć proces wyjaśniania rozbieżności oraz wprowadzeniem w życie zasady płatności faktur spornych w niespornej części w terminie płatności, Spółka poinformowała o rozpoczętym procesie zmiany postanowienia umów z dostawcami, poprzez wprowadzenie aneksów regulujących kwestię terminów zapłaty, który to termin płatności został oznaczony zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego I Rady (UE) 2019/633 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych.
- (91) Zgodnie z oświadczeniem Spółki, przeprowadziła ona również wewnętrzny audyt terminowości płatności faktur - w okresie od początku 2019 roku, przedmiotem którego było: ustalenie faktycznej daty doręczenia faktur Spółce przez kontrahentów; ustalenie okoliczności, czy w związku z dostawą objętą daną fakturą wystąpiły niezgodności cenowe, ilościowe lub ilościowo-cenowe i czy zostały rozstrzygnięte oraz czy w związku z ich rozstrzygnięciem wpłynęła od dostawcy faktura korygująca; ustalenie wysokości kwoty bezspornej - w przypadku dostaw, w związku z którymi nastąpiły niezgodności cenowe, ilościowe lub ilościowo-cenowe, które nie zostały rozstrzygnięte lub zostały rozstrzygnięte, ale wpłynęła co do nich faktura korygująca od dostawcy; daty, w której płatność winna zostać zrealizowana; potwierdzenie daty dokonania przez Spółkę płatności; weryfikowanie długości opóźnienia w płatności.
- (92) Prezes Urzędu postanowił przyjąć zobowiązanie Spółki, mając również na względzie to, że zaproponowana przez SCA PR zapłata odsetek oraz zobowiązanie się do zapłaty ww. kwot bezspornych i do zaproponowania dostawcom eliminacji z umów zastrzeżenia dotyczącego prawidłowości wystawienia faktury jako warunku płatności kwoty bezspornej zmierza do zaniechania praktyki oraz usuwa jej skutki.
- (93) Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu orzekł jak w pkt I sentencji decyzji.

Informacja o stopniu realizacji zobowiązania

- (94) Stosownie do art. 27 ust. 3 u.p.n.w.p.k. elementem obligatoryjnym decyzji zobowiązującej jest nałożenie przez Prezesa Urzędu obowiązku składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązania. W pkt II sentencji decyzji Prezes Urzędu nałożył na Spółkę obowiązek przedstawienia informacji o stopniu realizacji przyjętych zobowiązań.
- (95) Zdaniem Prezesa Urzędu, przedstawienie wymienionych informacji i dokumentów pozwoli na ocenę, czy Spółka faktycznie wykonała przyjęte w decyzji zobowiązania. Jednocześnie Prezes Urzędu uznał, uwzględniając termin wykonania przez Przedsiębiorcę poszczególnych zobowiązań, że jest on w stanie złożyć bez przeszkód ww. sprawozdanie, w terminie 8 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji.
- (96) Z uwagi na powyższe, Prezes Urzędu orzekł jak w pkt II sentencji.

Pouczenie

- (97) Na podstawie art. 29 u.p.n.w.p.k. w związku z art. 81 ust. 2, 3, 4 u.o.k.k. i art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805 ze zm.) od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Poznaniu w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.
- (98) Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2257 ze zm.) odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1.000 zł.
- (99) Zgodnie z art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Zgodnie z art. 105 ust. 1 i ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.
- (100) Stosownie do treści art. 117 § 1, § 3 i § 4 zd. 1 Kodeksu postępowania cywilnego, strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego. Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

z upoważnienia Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury UOKiK w Poznaniu
Jarosław Krüger

Otrzymuje:
SCA PR Polska sp. z o.o.
reprezentowana przez
[usunięto]